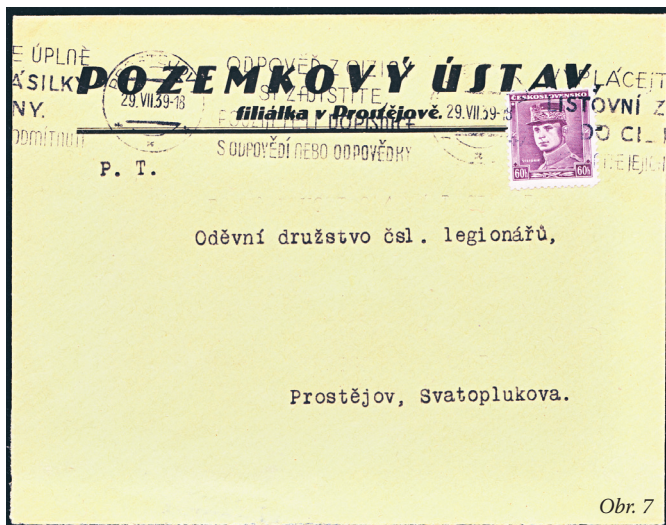

Obr. 6

Obr. 7

Po vzniku protektorátu byla dále používána jako předběžná jen razítka s významově neutrálními texty. K propagaci používání mezinárodních odpovědek bylo v roce 1939 dále využíváno předběžné propagační strojové (turnusové) razítko s textem: „VYPLÁČEJTE ÚPLNĚ LISTOVNÍ ZÁSILKY DO CIZINY. ZABRÁNÍTE JEJICH ODMÍTNUTÍ. ODPOVĚĎ Z CIZINY SI ZAJISTÍTE, POUŽIJETE-LI DOPISNICE S ODPOVĚDÍ NEBO ODPOVĚDKY“. Použití propagačního razítka je zatím známo jen na poštovních úřadech Kroměříž 1 a Prostějov 1 (obr. č. 7).

2) Definitivní trojjazyčná protektorátní odpovědka CMO 2

Odstavec C ustanovení č. 221 Úprava užívání jazyků u pošty nařídil, že ve styku s cizinou musí mít celiny trojjazyčnou úpravu s německým zněním na prvním místě, českým zněním na druhém a francouzským zněním na třetím místě. To byl bezprostřední důvod, proč Ministerstvo dopravy nechalo 5. října 1939 urychleně schválit ministerským radou Dr. Hrochem z úřadu říšského protektora novou trojjazyčnou úpravu mezinárodních odpovědek (obr. č. 8) tak, aby nové definitivní trojjazyčné odpovědky již vyhovovaly po jazykové stránce a současně také vyjadřovaly závislý státoprávní vztah

Obr. 8

Protektorátu Čechy a Morava na Německu. Ze schváleného kuponového vzoru je zřejmé, že jako podklad byla použita odpovědka CMO 1 (tečky za textem v rámečcích dole) s přilepením proužku papíru s německým názvem odpovědky nahoře nad českým názvem a dole s přilepením stávajícího dvojjazyčného názvu ČECHY A MORAVA proužkem papíru s textem trojjazyčným. Při schvalování nové úpravy však byla v českém názvu země opomenuta čárka nad písmenem „a“ ve slově „Protektorat“ (absence čárky přetrvala i následující vydání odpovědek CMO 4 s prodejní cenou 2,60 K a pravopisná chyba tak byla odstraněna teprve až v roce 1943 při vydání odpovědek CMO 6 s prodejní cenou 2,50 K).

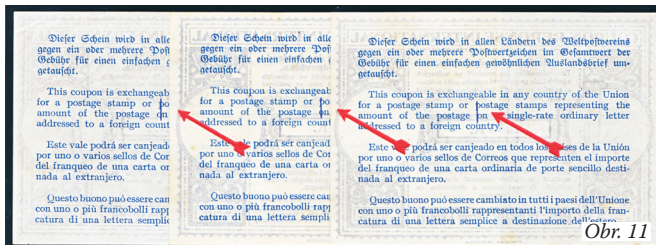
Obr. 9

Nová trojjazyčná odpovědka CMO 2 (obr. č. 9) redukováného rozměru prodaná poštovním úřadem Brno 1 dne 23. listopadu 1939 představuje dosud nejčasnější známé datum prodeje, což znamená, že definitivní trojjazyčné odpovědky byly vydány minimálně o týden dříve než první definitivní protektorátní dopisnice, vydané dne 1. 12. 1939.

Odpovědka CMO 2 se také vyskytuje bez teček za vysvětlujícími texty pokynů pro otisk razítka prodávajícího a vyměňujícího poštovního úřadu dole v obou rámečcích (viz [1], str. 138). Katalog [2], str. 112, eviduje odpovědku bez teček, kterou prodal poštovní úřad Praha 14 dne 22. února 1940 (obr. č. 10) jako CMO 2b. Podle charakteristických znaků v pravém rámečku je zřejmé, že dosud známé odpovědky bez teček pocházejí z jednoho tiskového pole.

Obr. 10

Obr. 11

Český a francouzský text na přední straně a německý, anglický, italský a španělský text na zadní straně všech předběžných a definitivních odpovědek 1. tarifního období je shodný a odpovídá úpravě podle závěrů 10. kongresu UPU, konaného v roce 1934 v Káhiře (obr. č. 11). Oproti předchozím odpovědkám CMO 1, které měly český text na čtyřech řádkách, je však český text CMO 2 nyní rozložen do pěti řádků.

Ing. Michal Příkazský
(Pokračování příště)